

Szűcs Edit 1991-ben végzett az Iparművészeti Egyetemen, 1992 óta tagja a Matéria Iparművészcsoporthoz, rendszeresen vesz részt hazai és külföldi színdarabok létrehozásában, de önálló „előadásokat” és iparművészeti munkákat is készít. Számos díjat tudhat magáénak, akárcsak a színdarabok, amelyeknek dolgozott, de ő nem díjakkal méri magát, mint ez interjúkból kiderül.

- Hogyan fogja fel egy jelmeztervező a ruhátlanságot, ami főleg a kortárs táncszínházban egyre elfogadottabb? Mit jelent számodra a "test"?

• Az emberi test és annak különböző megnyilvánulási formája természetesen érdekel és inspirál, önálló 'alkotásaim' többségében a külső és a belső lelkiállapot ütközését kívánom formába önteni. Azonban számomra a ruhátlan- és az elfedett test között nincs szakadék, munkáimban előfordul, hogy a felruházott test kitarulkozóbb, mint a fedetlen.

Párhuzamosan készítesz jelmez különböző típusú színházaknak, melyik és miért izgalmasabb, vagy mennyiben más feladat? Mik a kedvenceid?

• Gyakorlatilag egy időben kezdtem a hivatalos és alternatív, struktúrán kívüli színházakhoz, filmekhez jelmezeket tervezni. A klasszikus jelmeztervezői feladatok inkább csak szakmai kihívásokat hordoznak, például, hogy képes vagyok-e egy kort, az emberi karaktert megérvésztően tisztán-szagosan felidézni, vagy az egyik napról a másikra kitalált rendezői ötletet a lehető leggyorsabban megoldani, vagy a költségvetés komoly hiányosságait áthidaló ötletekkel elfedni. Ezek rutinfeladatok, amiket persze nem mindig egyszerű megoldani és elvihetik az energiáim nagy részét. Az igazi feladatot mindig azok a munkák jelentik számomra, amikor a tényleges tervezői fantáziámra kíváncsiak az alkotótársak, és minden egyes alkotóelem inspirációt jelent. Szerettem, szeretek együtt gondolkodni, dolgozni Mohácsi Jánossal, Goda Gáborral, Szirtes Jánossal, felugossy Lacával, Radiszlav Milenkoviccsal, Kovács Gerzson Péterrel, Szász Jánossal, Keszég Lászlóval, Kamondi Zoltánnal és Árvai Györggyel.

Legendás alternatív előadások jelmezeit csináltad (pl.: KET), milyen a viszonyod ezek alkotóival, és hogyan tekintesz vissza az akkori műveidre?

• Az alternatív előadások létrehozásakor, anyagi háttér híján elengedhetetlen a jó munkaviszony, az ilyen alkalmakból mindig marad valami igazi, emberi kapcsolat néhány alkotóval. Ugyanakkor a befejezett munkákat rendszerint el is felejtem, nem szokásom visszatekinteni. Ráadásul nem tisztzem megítélni, hogy melyik előadás, melyik színházi csoport kinek és mikor legendás, gyakran szembesülök vele, hogy ami számomra fontos, az nincs kilőve, és méltatják, díjazták azt, amit én felejtettem tartok. Saját munkáimmal soha nem vagyok annyira elégedett, hogy emlékeket gyártsak belőlük. A hivatalos "megrendelések" mellett mindig marad bennem egy speciális, alkotói kielégületlenség, aminek artikulálási azok a produkciók, amelyeket én indukállok. Saját vízióm alapján elkezdtem tervezni, kivitelezni olyan "viseleteket", amelyek bemutatásához én kérek fel alkotótársakat. Tudom, ez a mai színházi mechanizmusban eléggé szokatlan. Persze a létrejövő produkciók legalább annyira happeningek, mint mozgás-, vagy látványszínházak, a konvencionális színházi szabályokat alig-alig tartják be. Több ilyen előadást hoztunk létre alkotó barátaimmal. A MU Színház felkérésére, több éve tartó sorozatot készítettünk, aminek a legújabb darabját "LÉLEK-HÁM" címmel, 2007. szeptember 22-én mutatjuk be. Melyik az a kommunikáció (instrukció) típus, ami a kedvedre való, ha egy rendezővel dolgozol?

Milyen típusú munkák vannak, ha egyáltalán ez többféle bír lenni?

• Szeretem, ha egy rendező elsőként azzal az okkal szembesít, amiért a témát feldolgozza, a csapatot összehívja. Ha megismerhetjük a szándékát, sokkal nyitottabb fantáziával állhatunk a feladat elé. Volt idő, amikor minden helyzetet kihívásnak tekintettem, mondván, ezt is ki kell próbálni egyszer. Ma azt a felkérést tartom örömtelinek, amelynek kapcsán azt érzem, hogy tényleg rám, az én tapasztalatomra, ízlésemre, gondolkodásmódomra van szükség.

Kirajzolódik-e benned ennyi idősen valamiféle életmű képe?

• Az életművek összegzései számomra akkor hitelesek, ha egy bizonyos rálátásból, a kívülállók szemében állnak össze. Ebből kifolyólag nem építetek tudatosan életművet, de még boldogan terveznék látványos, korszerű felfogású operákhoz, nagyszabású filmviziókhöz jelmezeket, és aktívan várom a hazai színház igényes megújulását és nagy kihívásait is. Jó lenne azt a szakmai profizmust, korrekt precizitást és művészi alázatot itthon is érzékelni és megélni, amit Nyugat-Európában, vagy az Egyesült Államok művészszínházaiban tapasztaltam az ottani munkáim során.

Milyen az, amikor a férjed darabjaiban dolgozol? Személyesebb-e, mások-e az instrukciók?

• Nem a férjem munkáiban veszek részt, hanem van egy hozzám hasonló gondolkodású, ízlésű alkotótársam úgy 16 éve, akivel egy ideje házasságban is élünk. Árvai György "ELEVEN-TÉR" című előadása - még 1989-ben - meghatározó élmény volt számomra. Rá két évre felkertem opponensnek az Iparművészeti Egyetemi diplomámhoz, azóta nagyon sok munkában vettünk részt közösen és dolgoztunk együtt is. Ha egymással dolgozunk, talán szigorúbbak vagyunk a másikhoz, mint általában. Természetesen a szerepek nincsenek teljesen felrúgva, összemaszatolva. Aki táncba hívja a másikat, az vezet. Viszont a munka ilyenkor teljesen egybemosódik az életünkkel, gyakorlatilag állandó. Ez nagyon hatékony, furcsa alkotói állapot. Minden művésznak van legalább két énje, neked a jelmezeken kívül van-e titkos mániád?

• Azok az öltözékek, amiket a LÉLEK-HÁM című előadáson mutatunk be, nem a szó hagyományos értelmében vett jelmezek. Sokkal inkább szabad, öntörvényű játéknak tartom őket az emberi test, a tér, és a textiltől, vagy más alternatív anyagból készült térforma találkozásával - fontos tulajdonságuk, hogy mindegyiket saját kezűleg készítem, hosszasan bibelődve az egyes, nem feltétlenül szokványos megoldás kidolgozásán.

Valójában ez az én állandó, ha nem is titkos mániám. A jövőben pedig azon további lehetőségek után kutatnék, amelyek kiterjeszthetik, tovább fejleszthetik a műfaj sajátosságait.